

SvJ

SVENSKA JOURNALEN, LÄKARMISSIONENS
MEDLEMS- OCH ORGANISATIONSTIDNING
NR 1 FEBRUARI 2015 ÄRGÅNG 91

Indiskt
på menyn

RECEPT AV KOMIKERN
DAVID BATRA

*"Här lärde jag mig
vad riktig kärlek är"*

Sophia om sin tid på
barncentret i Ukraina

KANAPÉKURS I RIOS SLUM

GER NYTT HOPP FÖR
FAVELANS KVINNOR

LIVET EFTER EBOLA-DODEN

MAGDA GAD MÖTTE
ÖVERLEVANDE I LIBERIA

BARN MED HIV

ANDREAS LUNDSTEDT BESÖKTE
BARNCENTER I SYDAFRIKA

"JAG VILLE TA MED DEM HEM"

KRÖNIKA: Ägodelarna binder oss, gör oss oroliga och ängsliga för att något obehagligt skall hända med våra saker.

ANNIKA HAGSTRÖM

710 016 tack!

Lika många kronor har vi samlat in till Läkarmissionens viktiga arbete i Moçambique.

Vi stöder Läkarmissionens arbete i Moçambique där utsatta barn får möjlighet att rehabilitera sig i en trygg miljö. När vi sålt din bostad skänker vi pengar i ditt namn till detta projekt. Du hjälper andra när vi hjälper dig.

maklarringen.se/litebattre

Läkarmissionen

RES MED KANAL 10 TILL ISRAEL VÅREN 2015

3-10 mars – 45 platser

8-dagarsresa i lugnare tempo. Vi börjar i Jerusalem några dagar. Sedan till Döda Havet för tre nätter på 5-stjärnigt hotell. Du får lugn och ro och kvällssamlingar fyllda med sång, musik och stark förkunnelse.

Pris per person i dubbelrum **12 850:-**
Direktflyg från Stockholm Arlanda

2-11 maj – 60 platser

10-dagars rundresa med början i Galliléen. Golanhöjderna, Kapernaum, Saligprisningarnas berg, båtresa på Genezarets sjö mm. Sedan Nasareth och via Karmelberget ner till Ceasarea vid havet och upp till Jerusalem. Under några dagar ser vi de viktigaste platserna innan vi via Döda Havet åker till Eilat för några avkopplande dagar. Kvällssamlingar, svensktalande guide och härlig gemenskap får du på köpet.

Pris per person i dubbelrum **14.590:-**
Utresa från Stockholm eller Göteborg

KANAL 10 RESOR

För ytterligare info, ring **KANAL 10 RESOR** på 0476-502001 eller maila till info@dbctravel.se. Du kan även ringa Kanal 10 på 0476-53350

Andreas Lundstedt

”Min kärlek till de här barnen är bara en droppe av vad som behövs, men en massa sådana droppar blir till slut ett hav.”

4

FOTO: TORBJÖRN SELANDER

februari 2015

10 Sju extra trevliga dagar

Förra året dök den upp efter femton års paus – Vänliga Veckan. Nu är den här igen. Sju dagar då vi försöker sprida extra mycket vänlighet, i år med fokus på vänlighet mot våra grannar.

14 De överlevde ebolan

Journalisten Magda Gad kom till Liberia i tron att hon var redo för vad som än väntade. Men skyddskläderna och handsprit kunde inte skydda henne från det som kändes mest – de som blivit kvar.

20 Systrarnas nya liv

”Det var som att vara med i en film” förklarar den ena av systrarna Alexandra och Sophia om mötet med Children Care Center i Lviv, Ukraina. De var bland de första som kom till centret för 13 år sedan.

24 De går köksvägen

Kurser i hemlagad mat ger kvinnorna i Rios slum nya vägar till försörjning.

14

20

24

FOTO: TOMAS BJELLESÖN, HÅKAN FLANK, NICLAS HANMARSTRÖM

Din testamentsgåva gör skillnad!

I byn Marimangalam i södra Indien har femtio kvinnor startat en stor blomodling. Inkomsten från blommorna bekostar barnens skolgång ända upp på högskolenivå. Så fungerar hjälp till självhjälp.

Har du funderingar kring testamente, kontakta oss så skickar vi vår mapp. I den finns information om hur man skriver sitt testamente och vilka regler som gäller om man vill ge delar av sina tillgångar till välgörande ändamål. Det kan räcka med lite för att skillnaden ska bli stor.

Beställ testamentsmappen på:

www.lakarmissionen.se eller ring: **08-620 02 00**

Läkarmissionen
Förändrar framtiden för utsatta människor

Lite extra vänlighet mot grannen är inte fel

Nu är det dags för Vänliga Veckan igen! Det var genom tidningen Svenska Journalen som Vänliga Veckan startade 1946 och efter att ha legat nere i 15 år tog Läkarmissionen upp den igen i fjol. Vänlighet i trafiken, i hemmet och på arbetet har alltid varit ledorden. I år är specialtemat grannar. Jag har tänkt på två av mina grannar som är värda att uppmärksamma lite extra. En äldre dam som bor i en grannuppgång och som är en extremt positiv kraft. Och en småbarnsmamma som engagerar sig för människor som har det svårt. Funderar på om jag ska lägga ett vykort i deras brevlåda.

Jag tycker att Vänliga Veckan är rolig att planera. Det är så totalt annorlunda mot allt annat som Läkarmissionen gör, vilket blir tydligt i den här tidningen där det stora reportaget

handlar om människor som bor runt Foya-Borma-sjukhuset i Liberia som drabbades hårt av ebolan. Det är en verklighet långt från vår egen där barn förlorat hela sina familjer på bara några veckor, och andra som förlorat den som tjänade pengar och nu inte vet hur de ska klara sig. Ebola är, som nästan allting negativt, något som drabbar de fattiga värst. Många av er har varit med och hjälpt Foya-Borma-sjukhuset och Läkarmissionen kommer att fortsätta ge stöd till dem under hela det här året.

Det är inte någon motsättning mellan att hjälpa sin granne och att hjälpa människor som riskerar att drabbas av ebola i Liberia eller

att stödja någon annan hjälpinsats långt borta. Det är samma positiva drivkraft och bygger på tillit till våra medmänniskor. Sanningen är ju att ibland kan vi hjälpa och ibland är det vi som behöver hjälp. Och det är gott så.

Eva Nordenstam
von Delwig
Informationsansvarig på Läkarmissionen

Känslosamt möte med hiv-smittade barn i Sydafrika

Kärlek, närhet, möten. Andreas Lundstedt är full av intryck efter sin resa till Sydafrika och barncentret Place of Restoration som stöds av Läkarmissionen.

– Det var fantastiskt. Jag har varit på liknande resor förut men det går aldrig att förbereda sig på det man ska möta. >>

TEXT: THERESE PETERSON

FOTO: TORBJÖRN SELANDER

KONTAKTEN BLEV ögonblicklig mellan Andreas Lundstedt och den lilla ettåriga pojken han fick i sina armar på barncentret Place of Restoration i Margate i Sydafrika. Han ville inte veta barnets namn, det hade blivit för mycket, det räckte med bilderna han redan hade i sitt huvud, men lite skämtsamt undrade han om det var okej att han adopterade honom.

– Jag menar, jag kunde ju sälja lägenheten om det behövdes, säger Andreas och skrattar men tillägger att även om han skojar om det nu så fanns det mycket allvar bakom hans fråga då.

– När jag fick honom i min famn var det som om han andades ut. Det var så speciellt. Och att se en liten pojke som är född med hiv gör att jag känner en extra kärlek och om jag kommer att adoptera en dag blir det definitivt ett barn som lever med hiv.

Andreas Lundstedt som till vardags är sångare i popgruppen Alcazar, valde för sju år sedan att gå ut och berätta att han drabbats av hiv. Avslöjandet väckte stor uppmärksamhet i media. Men att gå ut med sin historia var ett väl övervägt beslut och även om det kan låta motsägelsefullt är det virus han från början hatade hett, något han i dag inte vill vara utan.

– Ibland krävs det att det händer svåra saker i ens liv för att man verkligen ska förstå vad man har. Livet är kort. Ta vara på dagen. Jag vet att det låter klyschtigt men jag försöker påminna mig varje dag om hur bra jag har det.

FÖR ETT PAR ÅR sedan kom Andreas ut med den självbiografiska boken "Mitt positiva liv" som fick stort gensvar, och han hoppas att han genom att prata öppet om sjukdomen kan få vara med och ta bort stigma kring hiv.

– Det kanske är det som är meningen med mitt liv, att använda min röst till mer än att sjunga, säger han.

Därför var det speciellt att få följa med Läkarmissionen till Sydafrika där aids och hiv är vida utbredd. Som

Andreas Lundstedt

Ålder: 42 år.

Bor: Kungsholmen i Stockholm
Gör: Andreas är med i popgruppen Alcazar, som just nu (i februari) är i full gång med en krogshow på Rondo i Göteborg.
Aktuell: Skyddsängel åt Läkarmissionen.

Om att vara Skyddsängel: "Läkarmissionen gör ett viktigt jobb och det var självklart att svara ja när jag fick frågan. Det handlar inte om att ego-Andreas vill åka på resor utan om att jag alltid har brunnit för att hjälpa till. Jag vill vara med och belysa hur världen ser ut och ta med berättelser hem om det jag ser."

Övrigt: Andreas sommarpratade 2010 och har skrivit den självbiografiska boken "Mitt positiva liv" som kom ut 2012.

Andreas Lundstedt

"Att se en liten pojke som är född med hiv gör att jag känner en extra kärlek och om jag kommer att adoptera en dag, så blir det definitivt ett barn som lever med hiv."

ambassadör och Skyddsängel för Läkarmissionen reste han dit med tv-profilen Doreen Månsson, bloggaren Lotta Gray samt redaktören Carina Nunstedt för att vara med och lyfta fram barnens situation i världen och få fler här hemma att engagera sig och hjälpa till.

Andreas har inte pratat så mycket om resan sedan han kom hem. Intrycken var många och starka, och han har inte velat prata sönder dem.

– Barnen förtjänar mer tid än att jag ska dra det hela lite snabbt över en fika. Det känns viktigt att den jag berättar för får en inblick och blir så inspirerad som jag blev och det blir man inte på tre ord över ett glas champagne på en kändisfest.

Det var inte hans första resa till Afrika, men mötet med barnen och

vardagen på centret i Margate blev till starka minnen.

– Man tänker att man ska bli van, men alla intryck, dofter, ögon man möter, själar man ser, man vänjer sig aldrig. Och det var nyttigt att besöka kåkstäderna också, och se hur livet egentligen ser ut för barnen i området. Monica Woodhouse var med oss i kåkstäderna, och hon är som en Moder Teresa där. Alla vet vem hon är.

MONICA WOODHOUSE är initiativtagare till barncentret Place of Restoration i Margate och har i tjugo år arbetat med att hjälpa barn i Sydafrika. Andreas skrattar högt när han återger hur Monica under en morgonsamling berättade för barnen att han var sångare. Alla började då att ropa "sing, sing" (sjung, sjung).

– Jag blev helt nervös och av alla miljoner sånger jag kan så försvann varenda en ur huvudet. Men då sa Doreen, sjung "Amazing grace", så det gjorde jag och sedan fortsatte vi med "He's got the whole world in his hand".

Den samlingen tillhör det som berörde honom mest på hela resan, och han pratar länge om barnens sånger och alla böner som bads.

– Jag känner en otrolig värme när jag ber, den känslan finns med på min topp fem-lista i livet, utöver att åka bergochdalbana och några grejer till. För mig är bön att tacka, och det förklarar människor, oavsett om man gör det på ett barnhem eller i en hydda.

Är du troende?

– Jag kommer hela tiden tillbaka till det, att jag tror på Gud. Jag har alltid varit en sökare och dras till folk som är troende, men det finns så mycket okunskap kring det här, och det förmedlar sig rädsla och fördomar hos många människor.

HAN BERÄTTAR OM mötet med en grupp kvinnor som gick på kurs på barncentret för att bli fosterföräldrar åt några av barnen genom projektet "Give a child a family". Flera av dem

Andreas med den lilla hiv-smittade pojken på barncentret som omedelbart vann hans hjärta. "När jag fick honom i min famn var det som om han andades ut. Det var så speciellt."

Andreas gjorde allt för att hinna förbi Place of Restoration varje dag för att kramas lite med barnen. Flera av dem följde med honom hem i tanken och han drömmer redan om att få åka tillbaka.

hade själva förlorat barn i aids, och det blev en gripande stund när de delade med sig av sina liv.

– När jag hörde dem berätta och såg deras styrka, då kände jag att vem är jag att klaga? Och när de berättade om sin tro på Gud – vad hade de gjort utan den?

Vi pratar vidare om Gud en stund, om hur många det var av dem han mötte som lyfte fram sin tro som det som gav dem kraft att orka, både de blivande fostermammorna, men även Monica Woodhouse som imponerade stort på Andreas.

– Vilken kvinna! Stark, väldigt rolig och med en stor värme och en stark tro på Gud. För henne finns inga problem, bara lösningar. Hon förtjänar någon form av pris för det hon lyckats med.

Andreas vill gärna åka tillbaka till barncentret framöver och gärna stanna längre, kanske som volontär och arbeta med programmet "Give a child a family". Då vill han ta med Alcazarkollegerna Lina Hedlund och Tess Merkel också så att de får se vad som pågår i kåkstäderna och runt omkring.

– **JAG KÄNNER MIG** välsignad som får göra sådant här och det är viktigt för mig att lyfta fram det Läkarmissionen gör. Det ger nya ringar på vattnet och det verkar som om folk faktiskt lyssnar när jag berättar. Och jag vet att min kärlek till de här barnen bara är en droppe av vad som behövs, men en massa sådana droppar blir till slut ett hav. ■

Give a child a family

Barncentret Place of Restoration i Margate, Sydafrika arbetar för att ensamma och övergivna barn ska hamna i familjelika miljöer i stället för att bli kvar på institutioner. Därför söker de aktivt fosterföräldrar som via verksamheten "Give a child a family" får utbildning och stöd i sin uppgift. Familjerna får även stöd via mikrofinansiering för att förbättra sin självständighet och sin ekonomi.

● Margate

Amahle, 8 år, har fått ett nytt hem

■ Åttaåriga Amahle Dladla har fått ett nytt hem hos fostermamman Nongenile Gloria Nkomo. Familjen bor ett par mil utanför staden Margate i KwaZulu-Natal i Sydafrika och är en del av fosterfamiljsprogrammet "Give a Child a Family" som Läkarmissionen stöttat ända från starten för cirka tio år sedan. Journalisten Berthil Åkerlund var med när bilden togs. Han berättar hur fascinerande det är att se hur de här barnen, som kommer från djupt fattiga, komplicerade och ibland våldsamma förhållanden, på kort tid blir en del av sina nya familjer, vilket naturligtvis är ett bevis på ett väldigt fin förarbete.

Förra året dök den upp efter femton års paus – Vänliga Veckan. Och nu är den här igen.

Sju dagar med fokus på att sprida extra mycket vänlighet.

#Vänliga Veckan

sju dagar av vänlighet 9-15 februari

Hallå där...

...Johan Lilja, direktor för Läkarmissionen.

Varför är veckans tema grannar?

– Vi väljer inte våra grannar, utan de får vi på köpet när vi flyttar till en lägenhet eller ett hus. Samtidigt kan de vara oerhört betydelsefulla för hur vi trivs med livet. Så vi vill passa på att uppmärksamma vänlighet mot grannar.

Har du några tips på hur man kan vara vänlig mot sina grannar den här veckan?

– Gå över med en blomma eller ett kort! Säg de där goda sakerna. Sen finns det akuta lägen när grannar verkligen gör en insats. En kollega på Läkarmissionen hade inbrott i sin lägenhet strax före jul och när hon kom hem ganska sent på kvällen till en lägenhet med glassplitter överallt fick hon och hennes son sova över hos en granne. Det finns mycket grannvänlighet i det här landet.

VÄNLIGA VECKAN började som en satsning 1946 av Läkarmissionens grundare Harry Lindquist, då ansvarig utgivare till Svenska Journalen som ville hitta sätt att få fler att dra på mungiporna. Anledningen

var en trafikräknare som under ett sextimmars-pass bara hade sett 12 människor som log, 15 som såg nöjda ut medan 8 569 såg ut som de var på väg till en begravning. Ledorden för veckan blev

vänlighet i trafiken, i familjen och på arbetsplatsen under ”sju lyckliga dagar som kan bli flera”.

När veckan återuppstod lade vi till att visa vänlighet på nätet, och i år är temat grannar. Men vem är din

granne? Är det de som bor i samma hus, eller i samma område? Eller är det alla vi möter? Nu har du i alla fall chansen 9-15 februari att uppmuntra dina grannar lite extra.

Lycka till!

Tagga vänliga initiativ

Det händer mycket på de sociala medierna den här veckan som du hittar under taggen #vänligaveckan.

Du kan även själv tagga vänliga initiativ

under veckan. På facebook (Läkarmissionens sida) kan du anta en vänlighetsutmaning för att det där vänliga du visserligen har tänkt på verkligen ska bli av.

Elibariki sprider vänlighet i Tanzania

Utan vänlighet skulle trafiken i Tanzania inte fungera. Elibariki Mohlel, 33 år, kör bil varje dag, ofta på vägar vi svenskar inte skulle se som farbara. Gropar, kanter, djupa fåror och överallt damm som står som ett moln runt bilen. Men det fungerar tack vare att bilisterna hjälper varandra i trafiken. På vägen mellan Singida och Siba i södra Tanzania finns det mängder av trafikkontroller. Med laserpistoler försöker polisen få in extra inkomst till sin usla lön, särskilt om det är i slutet av månaden.

Elibariki Mohlel, 33 år, tillhör pingstkyrkan i Tanzania där de har sin egna "Vänliga Vecka" andra veckan i april.

bli stoppad i en poliskontroll spar både tid och pengar.

– Jag jobbar så mycket jag kan för att spara pengar till barnens skolgång. Jag vill att de ska få studera, jag är stolt över att de båda är duktiga i skolan.

Chaufförerna har ett eget teckenspråk. Elibariki blinkar med lyset till mötande bilister. Handflatan nedåt betyder sänkt hastigheten och en tumme upp betyder att kusten är klar. Att slippa

Nästa lördag är det Alla hjärtans dag, och i Finland kallas den 14 februari även för vändagen.

Elibariki tillhör pingstkyrkan i Tanzania. De har sin egen "vänliga vecka" andra veckan i april varje år. Då förväntas alla medlemmar att tänka på gamla, sjuka, fattiga och människor som sitter i fängelse, men oavsett månad så finns vänligheten i trafiken hela tiden med som en viktig del.

MAJKEN ÖST-SÖDERLUND

Vänliga grantips!

- Samla ihop pocketböcker du redan läst och lägg ut dem i trappan med en "varsågod"-lapp.
- Köp en extra flaska sköljmedel och ställ i allmänna tvättstugan.
- Lägg hemliga Alla hjärtans-kort i grannarnas brevlådor.
- Erbjud dig att gå ut med grannens hund.

Fler vänliga tips!

- Le mot folk du inte känner.
- Erbjud någon din plats på bussen.
- Ge folk beröm när de gör något bra.
- Sortera dina kläder och skänk bort dem du inte använder.

Berätta för oss om dina vänliga saker!

Mejla gärna till eva.nordenstam@lakarmissionen.se eller skriv till Eva Nordenstam, Läkarmissionen, Siktgatan 8, 162 88 Vällingby.

Var vänlig och anta utmaningen

Under Vänliga Veckan uppmanar Läkarmissionen Sverige i en digital vänlighetsutmaning

På en kampanjsida kan besökare utmana sig själva att genomföra en eller flera utmaningar på temat vänlighet och samtidigt utmana sina vänner att göra detsamma. Målet är att få fler att ta sig tid att vara vänliga i vardagen och att generera fler faktiska goda handlingar under veckan – och därigenom göra Sverige till en vänligare plats för alla.

Utmana dina vänner!
Gå in på lakarmissionen.se

<h3>Kärleks-bomba</h3> <p>Säg något snällt till någon på nätet eller IRL.</p>	<h3>Överraska</h3> <p>Ge en present till någon som förenklar din dag.</p>	<h3>Inkludera</h3> <p>Bjud hem en vän eller en ny bekantskap.</p>	<h3>Längta</h3> <p>Hör av dig till någon du inte har pratat med på länge.</p>
<h3>Förvåna</h3> <p>Ordna spontanfika på jobbet, i skolan eller med en granne.</p>	<h3>Krama</h3> <p>Ge en extra kram till någon du tycker om.</p>	<h3>Stötta</h3> <p>Hjälp någon med något du tror den behöver hjälp med.</p>	<h3>Tacka</h3> <p>Tacka en person för något den gjort eller ofta gör för dig.</p>
		<h3>Lyssna</h3> <p>Hjälp någon att hitta rätt, genom att lyssna. I livet eller i affären.</p>	

Ingen blir lyckligare av dyra ägodelar

Hur värderar man en människas insatser för sina medmänniskor? Vilka egenskaper står högst i kurs i vårt moderna samhälle? Jag är säker på att svaret skulle handla om medmänsklighet, oegennytta och kanske rentav godhet, om man frågade människor på stan.

Men det är sällan sådana egenskaper finns med när man sätter ett pris på människor i våra företag eller i politikens innersta rum.

Inte ens i välfärden talar man om oegennytta i dag. Där talar man om marknad. Som om vårt land vore en enda stor köplada.

Det blev extra tydligt för en tid sen då vi fick veta att vd:n på en av våra storbanker höjt sin lön till dryga 29 miljoner om året. Nästan två och en halv miljon per månad. Styrelseordföranden förklarade att det var en marknadsmässig lön och att hon - för det är en kvinna - gör ett bra jobb.

Vad gör en sådan lön med en människa? Jag kommer att tänka på en dansk filosof som min granne på landet ofta citerade, Rudolf Broby-Johansen heter han. Och citatet löd så här:

”En villaägare tänker som en villaägare och en uteliggare tänker som en uteliggare.”

Första gången jag hörde citatet tyckte jag det lät väl enkelt.

Men ju mer det fastnat i mitt medvetande ju mer insikt tycker jag det förmedlar. Följaktligen tänker alltså en mångmiljonär som just en mångmiljonär.

MIN GRANNE OCH JAG satt ofta tillsammans i hennes hemtrevliga hus där det alltid fanns tid att tala om tidens frågor. Vi talade om böcker och konst, musik och politik.

Vårt lokala bibliotek var en guldgruva, tyckte hon och musiken hon spelade kom från hennes stenkakor eller kassetband som hon samlat på sig genom åren.

Hur hon klarade av att leva på sin pension förstod jag aldrig.

Jag upplevde heller aldrig att det fattades något i hennes närhet. Atmosfären i hennes hus var generös och varm.

Min granne lämnade jordelivet för en tid sen, hennes hus har övertagits av andra och jag drar mig för att ta vägen förbi för att se grävskoporna flytta på rosenbuskarna. Jag vill ha kvar bilderna i mitt inre av trädgården som den var.

Men våra samtal om livets hemligheter kan inga grävskopor utplåna.

DE SOM HANDLADE om att leva som man lär. Hur Olof Palme flyttade till radhuset i Vällingby med sin familj för att leva som en vanlig förortsbo. Hur Sten Andersson, utrikesminister 1985-1991, tog tunnelbanan för att vara med i en debatt i tv och tackade nej till taxi. Man skulle hushålla med utgifterna, tyckte han.

Och vi talade om His Holiness the Dalai Lama. Hon visste att jag hade träffat honom och var intresserad av att höra om hans budskap om ägodelar som binder oss. Jag berättade om vad han sagt om munklivet där man bara äger manteln man har på sig och en annan som ligger i tvättkorgen. Inget annat. Sen ville hon höra om hans filosofi kring ägandet. Jag berättade om hans möte med en rik familj som han gästade i London. Mercedesbilar på gården, hästar i stallet, tjänare i huset. Men i badrumsskåpet, där han tjuvtittade på burkarna, kunde han konstatera att det fanns lyckopiller i stor mängd.

Slutsatsen var att ägodelarna binder oss, gör oss oroliga och ängsliga för att något obehagligt skall hända med våra saker. Oron invaderar våra drömmar.

Jag undviker vägen förbi min grannes hus. Jag vill inte ha mina inre bilder förstörda.

När jag parkerar bilen framför det bibliotek som hon så ofta besökte ser jag löpsedlarna på husväggen. Där står: ”De tjänar mest i din kommun.”, med bilder på människor jag inte känner igen. Ingen ser glad ut.

Hur värderar man en människas insatser för sina medmänniskor?

Det min granne lämnar kvar hos oss som kände henne är närmast ovärderligt. Men den löpsedeln får vi skriva själva.

Annika Hagström

Journalist, programledare och författare. Hon har varit gästprofessor vid Institutionen för journalistik och masskommunikation, JMG, i Göteborg.

Vinter - & sommarpaket på Hotell Åre Fjällsättra

Vi ligger mitt i längd och alpinområden. Tre skidområden-10 minuter från hotellet. Tåget stannar 150 meter från hotellet. Bussar och tåg tar dig till backarna. Bil finns att hyra på hotellet.

Påskpaket 2-5 april: Boende med frukostbuffé och påskbuffé på påskafton. Pris från 1985 kr per person. Givetvis kan du boka middagar alla kvällar.

Tid att vara: Vi tar hand om dig, njut av promenader, en bok vid brasan, bastun och kvällens middag. Pris från 740 kr per person och natt. Vi hjälper dig boka tågbiljett.

Sommar&vinterpaket: Liggvagn, tåg från Stockholm/Göteborg-Undersåker tur och retur, hotell del i dubbelrum med frukostbuffé och tvårätters middag. Pris från 2140 kr per person.

Weekendpaket: Fredag till söndag. Liggvagn från Stockholm till Undersåker tur och retur, hotellboende, frukostbuffé, tvårätters middag vid två tillfällen och bastu. Pris från 2880 kr per person.

Höstnjutardagar: Dagtag fr. Stockholm/Göteborg till Undersåker tur och retur, hotell med frukostbuffé och middag. Pris från 1830 kr per person.

Möt björnen med Bo Kristiansson som tar dig med en natt till sitt gömsle.

Vi nischar oss på mat, trädgård och inredning. I köket arbetar vi gärna med ”härproducerade” råvaror. Vår trädgård har byggts upp under många år. Växthuset är fullt med pelargon.

Tel: 0647-305 05 • www.arefjallsatra.se • info@arefjallsatra.se

ÅRE
fjällsättra

– mer än mat och boende

LIBERIA

Sorgen följer i ebolans fotspår

Ebola har dödat över 8 000 människor i Västafrika.

Utrustad för att möta viruset reste journalisten Magda Gad till platsen där allt började i Liberia, men fann något hon inte hade kunnat förbereda sig på – människorna som blev kvar.

TEXT: MAGDA GAD

FOTO: NICLAS HAMMARSTRÖM

Joseph Gbembo har själv grävt gravarna där stora delar av hans familj är begravda. "Ingen ville hjälpa mig. Alla var så rädda."

Ebola

Ebola smittar genom infekterade kroppsvätskor. Virusets kan ta sig in via mun, ögon, näsa, skador i huden och sexuell kontakt. Inkubationstiden är 2-21 dagar.

Tidiga symtom är feber, utmattning, huvudvärk, illamående, dålig aptit, halsont, hicka och muskelsmärter.

Efter 5-6 dagar kan det tillkomma diarré, kräkningar, bröstsmärtor, röda ögon, sår i huden och utslag. I snitt infaller döden 8 dagar efter de första symtomen, orsakad av organsvikt, uttorkning eller medicinsk chock.

Kyrkogården i Foya är inte känd för sin skönhet utan för att den rymmer världens mest smittosamma lik.

EN TIDIG SÖNDAGSMORNING när dimman ligger lågt över fälten träffar jag Joseph Gbembo, 31, på kyrkogården i Foya. Det är en speciell kyrkogård. Här har världens mest smittosamma lik grävts ner.

Det står 2014 på alla kors.

Joseph rör sig mjukt och tyst över gravarna. Böjer sig ibland ner, läser på korsen, blir stående med blank blick.

När solen sträcker på sig bland de lätta molnen tar han med mig runt i den nyvända jorden och pekar:

– Här ligger min mamma. Här ligger min bror. Här ligger min syster. Här ligger min faster. Här ligger min andra bror. Här ligger min systers son som var 1,5 år. Här ligger min brors son som var 6 år. Här ligger min andra brors son som var 8 år. Här ligger min tredje bror. Här ligger hans son som var 9 år ...

Hans röst hörs allt mer avlägset inuti mitt huvud. Långt bort hör jag honom säga något som jag får lov att be honom upprepa:

Joseph Gbembo, 31

"Jag grävde gravarna själv. Ingen ville hjälpa mig. Alla var så rädda."

– Jag grävde gravarna själv.

Han säger det igen, och så sjunker han ihop.

– Ingen ville hjälpa mig. Alla var så rädda. Till slut fick jag sälja min lilla affär för att kunna betala varje person som hjälpte mig gräva en grav fem dollar.

NU ÄR JOSEPH ARBETSLOSLÖS och har släktens alla överlevande barn boende hos sig. Totalt 20 stycken.

– Jag fick en säck ris för två veckor sedan men den är slut. Jag har ringt och sagt att den är slut men ingen har hört av sig.

Huvudet hänger neråt.

– Alla står och tittar på mig när jag går fram och tillbaka på min gata på

dagarna och nätterna när jag inte kan sova. Och ingen av barnens kompisar kommer och leker med dem.

NÄR JAG EN VECKA tidigare landade i eboladrabbade Liberia, med den enda flighten som fortfarande gick in i landet, trodde jag att jag var förberedd på allt.

Amerikanska marinkårssoldater i ökenkängor väntade på den varma asfalten utanför flygplanet. Vi passagerare fick rada upp oss för temperaturtagning och klorerad handtvätt. Mina väskor var packade med skyddsdräkter, handskar, munskydd, malariatabletter, antibiotika, handsprit.

Nu inser jag att inget hade kunnat förbereda mig. Inget av det hjälper mig i mötet med människorna i Foya.

Byn ser ut som ett sagolandskap. Höga sockerrör står och vajar likt jättelika dammvippor bredvid mörkgröna palmskogor, ljusgröna risfält och röd jord.

Det var hit till akuten på Foya-Borma-sjukhuset, som Liberias första ebolapatient kom den 17 maj 2014. Personalen trodde att det var lassafeber, en annan blödarfeber.

Sedan började folk dö.

SEXÅRIGA FALLAH HALLIE såg sin familj dö. Han går med mig på en lerväg genom djungeln och förklarar som om han var en mycket äldre person:

– Först dog min syster. Sen dog mamma. Sen blev jag och pappa sjuka. Vi kom till sjukhuset. Jag visste att pappa var där. Jag ville gå till honom hela tiden, men kunde inte för jag orkade inte. Och pappa kunde inte komma till mig för han orkade inte.

Fallah drar efter andan, men den fastnar i halsen.

– Sen dog pappa. Jag såg att de stoppade honom i en säck.

Kvävda tårar börjar rinna.

– Först var jag jätterädd för spökerna

på sjukhuset men sen förstod jag att det var de som tog hand om oss, säger han och torkar ögonen med baksidan av handen.

Jag frågar hur han mår nu.

– Ibland känner jag mig ... jättesjuk. Men inte sjuk som på sjukhuset. Utan sjuk inuti. När jag tänker på mamma och pappa är det som att jag blir sjuk.

När jag leker tänker jag inte på dem, men när jag inte kan sova på natten. Jag tänker att jag vill träffa dem, jättemycket.

Fallah sätter handen i munnen och ser plötsligt lika liten ut som han är.

– Jag gillar att leka kurragömma. När jag blir stor vill jag bli som spökerna. För jag vill ta hand om folk som de tog hand om mig, säger han. Han syftar på vårdpersonalen.

En vedeld brinner på gården där Fallah bor. Det står en tom kittel bredvid.

FÖR TEWAH TAMBAH, 35, var skulden värst. Att hon inte kunde göra det en

mamma vill göra. Hennes man hälsade på släkt i grannlandet Sierra Leone och kom hem sjuk. Hela familjen smittades och togs till den ebolaklinik som hade byggts i byn. Mannen dog samma dag.

– Jag var förberedd på att vi alla skulle dö, säger Tewah.

HON KLARAR FÖRST inte av att berätta mer. Sedan sätter hon händerna för ansiktet och fortsätter prata bakom dem.

– När mina barn dog var jag väldigt sjuk. Jag ville gå fram till dem ... men jag orkade inte. Jag orkade inte ens gråta för jag var så svag.

Tewah ryser till. Hennes hud gnistrar i kvällsljuset, men ögonen har slocknat. Barnen var tre och tio år gamla.

– Jag tänker på dem varje natt och drömmer om dem. Det var hårt att se barnen dö. Jag har inte besökt gravarna. Jag vill inte det nu. Det är

Webaid är Läkarmissionens biståndsbutik på nätet. Här går det att köpa saker som räddar liv.

lakarmissionen.se

Bli en Skyddsängel via Webaid – du också

Programledaren Doreen Månsson och bloggaren Lotta Gray är båda Skyddsänglar via Läkarmissionen. De har själva varit på plats i Afrika för att se det arbete som bedrivs.

DOREEN MÅNSSON: Att vara Skyddsängel handlar om mer än att bara skicka pengar till barn som behöver hjälp, du hjälper även dem som finns runt barnen och DET gör skillnad. För mig känns det bra att ge en summa varje månad, för när man har varit där inser man att, visst det är bra att skicka klumpsummor men ännu bättre att bli månads-givare så att de som arbetar med barnen kan planera arbetet bättre. Hur mycket de får avgör hur mycket medicin eller hur många nya barnskor de kan köpa eller hur många terapitimmar de kan ge till sörjande kvinnor som förlorat sina barn. Om du vill vara med och utplåna fattigdom i

SÅ BLIR DU EN SKYDDSÄNGEL! Du väljer själv hur mycket du vill ge och hur ofta, och vi lovar att de pengar du ger går till att finna trygga hem för övergivna barn. Läs mer på lakarmissionen.se eller ring Givarservice på **08-620 02 00**.

världen ska du hoppa på att bli Skyddsängel, för det här är Guds verk deluxe.

LOTTA GRAY: Att bli Skyddsängel är att stödja ett fint projekt där pengarna går specifikt till övergivna barn som lever under fruktansvärda förhållanden. Barnen är det viktigaste vi har, därför borde fler bli Skyddsänglar. När man är där och

möter de här barnen som har det så tufft och ofta inte har vuxna omkring sig, så blir det självklart att ge. För mig som mamma är det svårt att inte engagera mig när jag vet att pengarna kommer barnen till gagn. Det här projektet går rakt in i hjärtat på det jag brinner för och att ge 100 kronor i månaden är inte mycket. Det fixar de flesta. ■

Place of Restoration

Barncentret Place of Restoration i Sydafrika arbetar för att övergivna barn ska få komma till fosterfamiljer via verksamheten "Give a child a family". De blivande föräldrarna får utbildning och stöd i sin uppgift och barnen får ny trygghet i en kärleksfull miljö.

Så handlar du

1. Gå till www.webaid.se
2. Välj din gåva och lägg i gåvokorgen.
3. Betala med kort, inbetalningskort eller via bank.
4. Skapa ditt gåvobevis.
5. Skriv ut eller skicka ditt gåvobevis.

10 i topp-listan

■ Här är de mest populära produkterna på Webaid just nu.

- 1 Stöd till Panziskhuset
- 2 Föda barn på sjukhus, Kongo
- 3 Trädplantering, Sudan
- 4 Oxe, Uganda
- 5 Får, Burkina Faso
- 6 Hjälptill Syrien
- 7 Frukträd, Moçambique
- 8 Kycklingar, El Salvador
- 9 Mat till gatubarn, Rwanda
- 10 Stöd till Tigers club, Uganda

Fråga Mats

■ Har du frågor om Webaid ställ dem till Mats Danson, 08-620 02 00.

Liberia

★ Monrovia.

Liberia har 4,3 miljoner invånare.

Sedan första nödroppet från Foya-Borma-sjukhuset i augusti, har Läkarmissionen gett stöd både till ebolabekämpning och till driften av sjukhuset.

40 procent av barnen går i skola.

En majoritet av liberianerna är kristna, men många håller fast vid traditionella naturreligioner.

Fallah Hallie, 6 år, gillar att leka kurrageömma, då kan han för en stund glömma att hans pappa, mamma och syster inte lever längre.

Skyddshandskar hjälper inte mot sorg.

för tidigt. Jag skulle inte klara det.

Även på Foya-Borma-sjukhuset har man haft svårt att återgå till vardagen. Fem kolleger har dött och under epidemins värsta tid försökte folket i byn slå sönder sjukhuset. Det hade spridits ett rykte i landet att det var vårdpersonalen som dödade de intagna patienterna.

Läkaren Hajford M Howard arbetade inte den där majdagen när det första ebolafallet kom in.

– Hade jag varit här då och rört henne kanske jag också hade varit död i dag, säger han eftertänksamt bakom sina glasögon.

Sedan dess har han fortsatt operera och även gjort kejsarsnitt på kvinnor, vilket är mycket farligt då viruset samlas i livmodern hos gravida kvinnor.

– Jag opererar alla som behöver och har skyddskläder på mig. Man kan skära sig eller sticka sig på en nål men jag har inte gjort det, säger doktor Howard lugnt.

Han lutar sig bakåt och funderar.

– Om det är krigstid, vad ska du göra? Om fienden är överallt? Vart ska du ta vägen?

JAG FYLLS AV DÅLIGT samvete. Jag har någonstans att ta vägen. Min sista kväll i Liberia, när himlen blivit svart och regnet inte droppar utan håller ner som om någon vänt upp och ner på Atlanten, stapplar en frivillig, liberiansk fältarbetare in på mitt hotell. Hans telefon ringer ihärdigt. Till slut frågar jag:

– Vem ringer?

Han svarar:

– Ebolaoffer som inte har mat.

Han beskriver ett hembesök han har gjort, hos en barnskara som blivit kvar utan någonting. Den yngsta var fyra månader och hade inte ätit på en dag. De äldre syskonen hade lagt bebiserna på rygg och hållt vatten i munnen för de hade ingen mjölk.

Vi pratar vidare om barnen som

blivit föräldralösa och inte kan betala skolavgifterna och kommer tvingas sälja något, eller sig själva, på gatan i stället för att uppleva sin första skoldag. Jag berättar att i mitt land är skolan gratis. Att man kan läsa till läkare utan att betala en enda skolavgift. Han tittar på mig och när det går upp för honom att det är sant sätter han händerna för ansiktet – och gråter.

HEMMA I SVERIGE skriver medierna samtidigt om minskat antal ebolafall i Liberia. I Foya är de nu noll. Men på andra sidan landgränsen i Sierra Leone, en gräns människor både odlar, handlar och gifter sig över, hade man i november rekordhöga 1 800 nya ebolafall, tre gånger så många som i Liberia.

Och även om den osynliga fienden bekämpas så är katastrofen långt ifrån över.

För Joseph, Fallah och Tewah har den just börjat. ■

Hjälpcentret blev deras räddning

Utan Children Care Center hade Alexandra och Sophia inte fått hjälp

Systrarna Alexandra och Sophia var bland de första barnen som fick en fristad på Children Care Center i staden Lviv i västra Ukraina. I dag, tretton år senare, är de levande exempel på vad hjälpcentret har betytt för många barn som, trots svåra hemförhållanden, lyckats ta steget ut i vuxenlivet.

TEXT: CONNY SJÖBERG FOTO: HÅKAN FLANK

★ Kiev
● Lviv

Sophia, 19: Jag skulle inte vara den jag är i dag utan CCC

ÅRET VAR 2001. Alexandra var 13 år och lillasyster Sophia 6. De bodde med sin gravt alkoholiserade pappa och Sophias mamma i en lägenhet utan vatten och värme när hjälpcentret Children Care Center, CCC, öppnade i ett hus strax intill.

– Jag minns den första dagen i detalj, säger Sophia.

Egentligen följde hon bara med sin storasyster. Själv hade hon inte ens börjat i första klass då.

– Atmosfären var så annorlunda mot hemma. Alla vuxna var snälla. Man blev uppmärksam. Och så sjöngs det vackra sånger. Det var som att vara med i en fin film, säger hon och hela hennes ansikte spricker upp i ett stort leende.

När hon började i skolan gick hon direkt till CCC efter skoldagens slut och stannade kvar tills det blev kväll.

– Först skulle man göra sina läxor och sedan fick man leka. Det var bra. Man lärde sig disciplin, vilket saknades helt hemma hos oss, förklarar hon.

Fram till att hon fyllde 13 år gick hon till CCC varje dag. Då började hon i en skola längre bort, och kom bara några dagar i veckan.

EFTER GRUNDSKOLAN började hon studera design av barnkläder på en kvällsskola och med stöd från CCC flyttade hon sedan till en annan del av Ukraina för att studera vidare på ett institut, och där lärde hon känna sin man Serhii.

Det unga paret har ganska nyligen flyttat tillbaka till Lviv. Hennes make har fått jobb som konstruktör av moderna möbler på en möbelfabrik. De hyr en liten våning där Serhii har byggt de flesta möblerna själv, efter Sophias idéer. Och nyligen föddes deras första barn, en dotter.

– NÄR SOPHIA PRATADE om ”morbror Velodja eller faster Natasha” trodde jag att det var släktingar till henne. Men det var personer på CCC hon syftade på. Till en början trodde jag också att hon hade bott på CCC dag och natt. Det var först senare hon berättade om sin pappa och mamma.

När Sophia och Serhii gifte sig kom alla från centret till deras bröllop.

– Väggarna här på centret är inte mitt hem, men människorna här är min familj, säger Sophia med eftertryck, och tillägger.

– Under graviditeten besökte mina ”mostrar” från CCC mig regelbundet. De betyder mycket för mig även nu. Jag kan dela allt med dem.

– Min egen mor har besökt mig en gång efter min dotter föddes, men normalt har vi ingen kontakt.

SERHII FLIKAR IN att hennes mamma tror att det är tack vare henne som det har gått så bra för Sophia, men det är tvärtom, menar han.

– Jag skulle inte vara den jag är i dag utan CCC. Här fick jag lära mig vad verklig kärlek är, säger hon. ■

Alexandra, 26: Jag frågar mig ofta hur mitt liv hade blivit utan Children Care Center

STORASYSTER ALEXANDRA har hunnit bli 26 år gammal. Tillsammans med sin man Andriy har hon Emmanuel, 4, Abigael 3 och Samuel, 1 år.

– Jag minns också den första dagen på CCC. Även om jag var lite blyg och försiktig, så gillade jag att vara här. Atmosfären var så vänlig och det kändes att man var sedd och accepterad som en individ, säger hon.

Under sju år kom hon regelbundet till CCC efter skoldagens slut.

– Sedan började jag först på en tre-årig grafisk utbildning, men hoppade av den och tog i stället jobb på en pizzeria. Där lärde jag känna min man.

Det var det bästa med det jobbet, säger hon och skrattar.

Senare har hon studerat pedagogik, men är nu hemma på heltid. Hennes man Andriy arbetar som pastor i en kyrka.

– Det som görs här är väldigt viktigt, säger han. Inte bara det fysiska, att barnen får äta varje dag och kan tvätta sig, framför allt ger CCC barnen självkänsla och framtidstro.

Jag frågar Alexandra hur hon tror att hennes liv hade blivit, om hon inte hade fått komma till CCC.

– Jag funderar ofta på det, svarar hon direkt, men blir sedan tyst.

Till slut säger Alexandra att sanningen är att hon inte vill tänka på det. I stället berättar hon om sin styvmor. Pappan är sedan länge död. – Tyvärr har jag ingen bra relation med henne, säger hon. Vi bjöd henne till vårt bröllop, men hon kom inte. Och hon har inte velat ha någon kontakt med barnen, sedan de föddes. Jag ringer henne ibland, men det blir aldrig något mer än så.

När man sitter med Sophia och Alexandra och deras familjer känns det ofattbart. De utstrålar så mycket värme och glädje, att ingen kan ana att de har haft det så tufft. ■

Snöstorm drabbade syriska flyktingar

■ I Bekaadalen i Libanon ger Läkarmissionen stöd till ett arbete för flyktingar från Syrien. Vi har hjälpt till med ”vinterbonade” tält och olika förnödenheter. Vår partner Medair rapporterade om stora snömängder i januari som förstörde många tält. Läkarmissionen har varit med och hjälpt de familjer som drabbades av snöstormen och fortsätter ge vårt stöd till flyktingarna på plats.

Vill du vara med och hjälpa?

PG: 90 00 21-7, skriv Syrien.

Läkarmissionen inte påverkad av skattetvisten på Panzsjukhuset

■ Januari månad på Panzsjukhuset startade med en skattetvist som det gick att läsa om i media. Sjukhuset ansåg sig ha särbehandlats negativt i skattehänseende i jämförelse med andra referenssjukhus i DR Kongo. Sjukhuset hade fått krav på sig att betala en viss löneskatt för sin personal, till skillnad från andra referenssjukhus och konton hade frysts och persona-

len strejkade under några dagar.

De verksamheter på Panzsjukhuset som Läkarmissionen är med och stöder (driftsbidrag, förlossningsvård, vård av våldtagna kvinnor, nutrition) påverkades inte av tvisten. Pengarna som givare har skänkt och skänker till Panzsjukhuset kommer fram, precis som vanligt.

Kalendern

Läkarmissionens event och konserter. Se även www.lakarmissionen.se

Ingemar Olsson och Nisse Bergman

- Norrtälje, 1 feb, Rodenkyrkan, 11.00
- Skarpnäck, 1 feb, Skarpnäckskyrkan, 17.00

Sånger För Livet med Janne Schaffer

- Åmål, 7 feb, Åmåls kyrka, 17.00
- Skara, 8 feb, Skara domkyrka, 18.00

Richard Niklasson och Nisse Bergman

- Hönö, 8 feb, Betel, 11.00
- Styrso, 8 feb, Elimkyrkan, 18.00
- Gillberga, Eskilstuna, 28 feb, Johannesbergs kapell, 18.00
- Spånga, 1 mar, Pingstkyrkan, 11.00
- Munktorp, 28 mar, Sorbykyrkan, 19.00
- Falköping, 29 mar, Pingstkyrkan, 18.00

Dagsamling med Nisse Bergman

- Fagersta, 13 feb, Risbrokyrkan, 15.00
- Björnlunda, Gnesta, 26 feb, Gryts församlingshem, 12.00
- Färentuna, Ekerö, 10 mar, Församlingshemmet, 12.00
- Västerås, 11 mar, Bäckbykyrkan, 14.00
- Askersund, 12 mar, Norrbergskyrkan, 15.00

Lars Lind Jaktlund och Nisse Bergman

- Vällingby, 14 feb, Läkarmissionens Second Hand, 13.00
- Täby, 15 feb, Grindtorpskyrkan, 11.00

Kjell Lönnå och Sundsvalls kammarkör

- Örebro, 21 feb, Betelkyrkan, 17.00
- Storvik, 22 feb, Lyran, 16.00

Vocalsis och Nisse Bergman

- Hjo, 7 mar, Pingstkyrkan, 19.00
- Lidköping, 8 mar, Pingstkyrkan, 11.00
- Brålanda, 8 mar, Smyrnakyrkan, 17.00

Solistkvartetten och Nisse Bergman

- Halmstad, 14 mar, Immanuelsk, 19.00

Roland Lundgren och Nisse Bergman

- Larv, 21 mar, Salem, 18.00
- Lilla Edet, 22 mar, Missionsk, 17.00

Matglada kvinnor från Rios favelor

Från några av Rio de Janeiros mest beryktade favelor söker sig elever till Escola de Talentos. Yrkeskolan, som stöds av Läkarmissionen, har hjälpt många ut i arbetslivet.

– Jag kom springande för att anmäla mig till kurserna, berättar Keila Lúcia Dos Santos som planerar att starta eget.

TEXT: SUJAY DUTT

FOTO: TOMAS OHLSSON

I ETT TOPPMODERNT undervisningskök har nio kvinnor samlats med sin lärare. Snabbt fördelas uppgifter mellan kursdeltagarna, som är utrustade med hårnät och munskydd. Någon skär ut cirkelformade stycken ur formbröd, någon annan hackar grönsaker, ytterligare några hjälps åt att mixa till en bönpuré.

Kvinnorna på knapékursen hos Escola de Talentos har ett par saker gemensamt. De bor i några av Rio de Janeiros mest stigmatiserade områden, och de är alla ofrivilligt utan jobb. Enligt Keila Lúcia Dos Santos, 38, hänger de två sakerna ihop.

– Många har fördomar och blir till och med rädda om de hör att man bor i en comunidade, säger hon.

”Comunidade” är en synonym för

favela. Efter decennier då knarkgång vuxit sig allt starkare har myndigheterna på senare år tagit kontroll i områdena, bland annat för att kunna visa upp ett prydligare Rio de Janeiro inför megaevenemang som fotbolls-VM och de olympiska spelen.

Escola de Talentos ligger i Bonsucesso i norra Rio, långt från stränder och hav, inkilad mellan två av stadens största och mest beryktade favelor. Västerut reser sig de kullar

★ Rio de Janeiro.

som tillsammans utgör Complexo do Alemão. Österut breder Complexo da Maré ut sig, en närmast oöverskådlig samling låginkomstområden. Keila, som tidigare jobbat på snabbköp och som telefonförsäljare, är nu hemma i Maré utan jobb men med en stor vilja att förändra sin situation.

– Jag har alltid velat öppna min egen affärsverksamhet. Jag tänker börja hemifrån och sedan expandera, förklarar Keila som också har anmält sig till en kurs i administration.

– De här kurserna kommer ge mig nödvändiga kunskaper, säger hon.

De kanapéer de lär sig tillverka serveras ofta i samband med dop, bröllop och andra fester.

– Där jag bor finns redan allt. Det

Keila Lúcia Dos Santos går kanapékursen hos Escola de Talentos. Målet är att sedan starta en egen verksamhet.

Escola de Talentos

Verksamheten startade då en tidigare banktjänsteman kontaktade Läkarmissionens samarbetspartner Cemear 2011 för att höra sig för om intresset fanns för att starta en yrkesutbildning i området. Programmet fick namnet Escola de Talentos, Skolan för talanger. I dag bedrivs verksamheten i ny regi av organisationen AST, (Agência Social de Talentos).

Läkarmissionen har bidragit med stöd och medverkat till att bilda en styrelse med kompetens inom bank, juridik, entreprenörskap. AST:s mål är att ge fler förutsättning till försörjning inom yrken som gastronomi, telemarketing, data, entreprenörskap, för att på så sätt minska fattigdomen och skapa säkrare och tryggare miljöer för eleverna och deras närmaste.

De flesta eleverna kommer från Complejo el Alemão, ett samlingsnamn på 13 favelor (slumområden). Så här långt har cirka 6 000 personer, främst kvinnor i åldrarna 16-30 år utbildats.

finns till och med restaurang för sushi och sashimi. Det är som en liten stad. Men ingen säljer kanapéer. Man måste komma med något nytt.

Sushi och kanapéer låter inte som en typisk bild av livet i en favela?

– Det finns bra och dåliga saker i favelan, men det är inte så illa som det beskrivs. Det finns "favelados" men även folk som bara råkar bo i favelan.

Vad skiljer dem åt?

– Favelados har inget hyfs och inga ambitioner. Jag bor i favelan, men ser mig inte som favelado. Det finns många som jag. Jag vill veta hur världen funkar, lära mig nya saker, men jag vill inte flytta. Jag trivs! Så när jag fick veta att Escola de Talentos skulle öppna i nya lokaler här kom jag springande för att anmäla mig!

Skolans nya lokaler ligger alldeles intill Bonsuccessos pendeltägsstation.

Keila Lúcia Dos Santos

"Jag vill ha möjlighet att både jobba som anställd och dra in en lön, och att jobba hemifrån med mina kanapéer."

Det gör det enklare för elever att ta sig hit än till skolans förra adress. Den nya skolan är målad i vitt och rymmer flera lektionssalar, en datasal och ett fullt utrustat undervisningskök. En total omvandling från den bilverkstad som tidigare låg här.

EFTER NÅGON TIMME i köket har de olika ingredienserna satts ihop till

munsbitsstora snittar, snyggt presenterade på brickor. Jag frågar Keila Lúcia Dos Santos vad hon tycker bäst om med kursen.

– Ärligt? Att få smaka efteråt, skrattar hon.

– MAN VILL JU PROVA det man skapat. Varje detalj, hur smakerna framträder, om det är rätt mängd salt. Vid avsmakningen kan jag känna vilka förbättringar som är möjliga, och vilka andra kombinationer av smaker och kryddor man kan prova.

– Efter det här ska jag fortsätta med en kurs i administration. Jag vill ha möjlighet att både jobba som anställd och dra in en lön, och att jobba hemifrån med mina kanapéer.

I bägge fallen kan du dra in mer pengar till hushållet?

– Utan tveivel. Här i Brasilien är det så man får göra. ■

Efter skolan startade Sonia eget

I en annan del av Bonsuccesso, en knapp kilometer bort från Escola de Talentos, har tidigare eleven Sonia Barroca startat eget. Hon säljer bakverk och lunchmåltider.

TEXT: SUJAY DUTT

FOTO: TOMAS OHLSSON

– Skolan gav mig mycket, både kunskap och självförtroende. Jag hade gått hemma länge utan att tro på mig själv. Och ensam klarar man ingenting.

Hur fick du idén att starta eget?

– Efter att ha gått kursen fick jag lust att göra något eget. Jag hade inte jobbat på länge och hade små barn

hemma. Men jag gillar utmaningar och är inte en person som gillar att vara still.

Har det blivit som du trodde?

– Jag visste att det skulle krävas hängivenhet, mycket jobb och mycket kämpande, inget ramlar ner från himlen och i början var det tufft. Jag funderade till och med på att lägga av

ett tag, men så tänker jag inte nu. Nu blickar jag framåt.

Vilken är den största utmaningen?

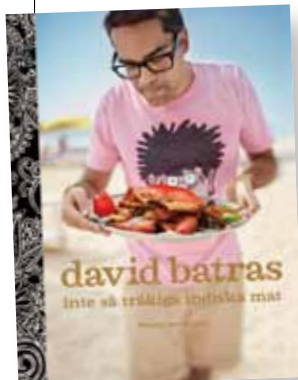
– Att finnas till hands för kunderna och möta deras önskemål. Vi lagar redan mat här, men planerar att börja servera mat också, vi ska ställa in några bord.

Vad hade du gjort i dag om du inte studerat på Escola de Talentos?

– Ingen aning. Det fanns inga andra alternativ.

Är familjen stolt över dig?

– Ja, nu är de det. I början fick jag inte mycket stöd och det var svårt. Men i takt med att verksamheten har vuxit har alla blivit mer stöttande. Och stolta. ■

Recepten kommer från kokboken "David Batras inte så tråkiga indiska mat".

FOTO: WOLFGANG KLEINSCHMIDT

3

enkla indiska recept

David Batra är en av Sveriges främsta ståuppkomiker, men något alla inte vet är att han även har en passion för matlagning. I synnerhet indisk mat.

I kokboken "David Batras inte så tråkiga indiska mat" ryms fantastiskt goda och enkla recept som passar hela familjen. David har tillbringat mycket tid i Indien som hans pappa kommer ifrån. Hans familj där har alltid bjudit på underbara måltider, och flera av recepten har David lärt sig av sin faster Rekha i Delhi. Indisk mat anses ofta som lite krånglig, men i den här boken hittar du rätter som är lätta att göra av sådant du hittar i en vanlig mataffär. Och med Davids instruktioner och anekdoter blir matlagningen en kul upplevelse.

Kanske den mest skånskindiska rätt som finns. Min pappa kom på den här när vi ätit vanlig svensk husmanskost dagen före och fått potatismos över. En del gillar ketchup till, men själv föredrar jag mango chutney och turkisk yoghurt.

Veggie Patties

Cirka 30 min.

DET HÄR BEHÖVER DU:

1 st röd chilifrukt
1 kruk(or) koriander
5 dl potatismos
2 st äggula(or)
2 msk vetemjöl
2 dl gröna ärtor

1 tsk malen spiskummin
2 msk ingefära, riven färsk
1,5 tsk garam masala
1 tsk salt
2 krm svartpeppar nymalen smör, (eller ghee)

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Kärna ur och finhacka chilin. Hacka koriandern. Rör ihop

det kalla potatismoset med de övriga ingredienserna.

■ Forma smeten till lagom stora patties (ungefär som potatisbullar).

■ Hetta upp rejält med smör eller ghee i en stekpanna och stek bullarna gyllene.

■ Ät gärna med basmatiris och mango chutney.

Blixtsnabb mangosorbet

Cirka 15 min.

DET HÄR BEHÖVER DU:

250 gram mango(s), fryst
2 msk flytande honung
2 dl turkisk yoghurt
0,5 st limefrukt(er)

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Mixa alla ingredienser till en krämig glass i en matberedare. Servera direkt!

Perfekt efterrätt när det är bråttom och ett fantastiskt bra avslut på en indisk måltid. Funkar fint att servera ihop med vanilj- eller chokladglass.

Oheliga köttbullar

Cirka 30 min.

DET HÄR BEHÖVER DU:

3 msk ströbröd
1 dl mjölk
1,5 tsk malen spiskummin
1 st vitlöksklyfta(or), pressad
0,5 msk ingefära, riven, färsk
500 gram nötfärs
3 msk smör, eller ghee
1 dl vatten
2 dl grädde
1 st kanelstång/stänger, ca 4 cm
1 krm cayennepeppar
0,5 tsk koriander, malen
0,5 tsk gurkmeja
salt och nymalen svartpeppar
1 kruk(or) koriander
0,5 dl rostade mandelflagor

SÅ HÄR GÖR DU:

■ Blanda ströbröd, mjölk och kryddor. Låt svälla några minuter. Tillsätt köttfärs och 1 1/2 tsk salt och blanda till en smidig smet.

■ Rulla köttbullar och stek i smör eller ghee ca 5 minuter.

■ Häll i vatten, grädde, kanelstång, cayenne, koriander och gurkmeja i stekpannan. Låt allt koka ihop 5 minuter. Smaka av.

■ Före servering slänger du på en näve hackad koriander och rostade mandelflagor som garnering.

Förverkliga livsdrömmen!

Trångt. Torrt. De grå plåtskjulen står tätt i Dhakas slum i Bangladesh. Det finns varken el eller vatten och toaletter är inte att tänka på. Framför mig sitter några flickor och viker papperspåsar på marken. Ingen av dem är äldre än 10 år. Kläderna är smutsiga och trasiga. "Undrar om de någonsin har fått en klänning eller ett nytt hårband", tänker jag. De ler blygt. En river ut blad ur bortkastade anteckningsböcker, en annan viker och

en tredje klistrar ihop de vikta bladen. Högen med färdiga påsar växer och snart har de gjort dagens skörd. De jobbar tre timmar varje morgon innan de ska till skolan, ett avgörande bidrag till familjens försörjning. Utan den inkomsten kan inte hyran betalas.

En av dem är Benty. Hon drömmer om ett liv där hon är lärare och bor i ett hus som kanske har el och vatten. Miljontals människor är i generationer förvisade till ett liv under all mänsklig värdighet. Vägen ut ur slummen är svår, men det går. Föräldrarna behöver arbete för att kunna sätta barnen i skolan. Barnen behöver hjälp för att klara studierna. Och undervisning kring hälsa och sanitet måste erbjudas.

Att erbjuda det till föräldrar och barn, ger dem möjlighet att skapa ett liv utanför slummen där de kan förverkliga en del av sina livsdrömmar. Läkarmissionen använder sig av dessa komponenter för att skapa hållbar förändring för dem vi stödjer.

BENTY ÄR GLAD över att hon inte längre behöver plocka skräp på sopptippen, men skulle önska att hon fick hoppa lite mer hopprep och att hon skulle få äta sig mätt oftare. Att få bli lärare är hennes dröm. Låt det bli ditt viktigaste val i år – välj att ge Benty och hennes vänner en chans till ett bättre liv. Tack!

Johan Lilja

Direktor på Läkarmissionen

Läkarmissionen

• Sedan 1958 har Läkarmissionen arbetat för att förändra framtiden för utsatta människor. Vi förmedlar cirka hundra miljoner kronor till hjälpinsatser i fyra världsdelar med tyngdpunkt på Afrika. Vi samarbetar med

lokala partner inom tre områden: Social omsorg, utbildning och självförsörjning. • Vår vision är att genom effektiva metoder stödja utsatta människors vilja och förmåga att förändra sina livsvillkor.

• Vårt uppdrag är att utifrån ett rättighetsperspektiv bekämpa fattigdom och bidra till hållbar utveckling inom våra huvudområden. Vi vill med information engagera fler för Läkarmissionens vision.

LAGERRENSNING I GÅVOSHOPEN

250:-

Vattenbrunn, Uganda

100:-

Kycklingpaket, Burkina Faso

130:-

Fotboll för flickor, Moçambique

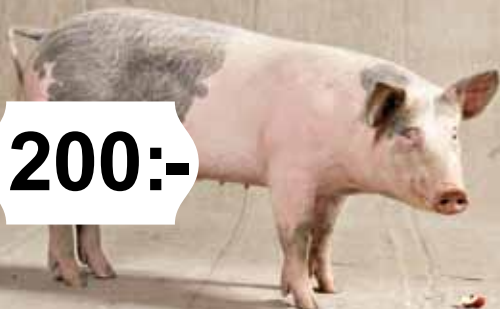
**HJÄLP
NU!**

75:-

Det stora utbildningspaketet

200:-

Grispaket, Nicaragua

50:-

Fruktträd, Moçambique

Behovet av att rensa ett lager har aldrig varit större!

I Läkarmissionens gåvoshop kan du köpa riktiga saker som verkligen gör skillnad. T.ex. ger en gris för 200 kr självförsörjning åt en hel familj i Nicaragua. Läs mer och köp hjälpen direkt på lakarmissionen.se

Läkarmissionen har 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll

Läkarmissionen
Förändrar framtiden för utsatta människor